

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๒๒

กรมประชาสัมพันธ์
รับที่ 3754
วันที่ ๑๒ ม.ค. ๒๕๕๑ 15.51

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐
ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศการประชาสัมพันธ์
รับที่ 3754
วันที่ ๑๒ ม.ค. ๒๕๕๑
เวลา ๑๕.๕๕ น.
(เรื่อง การพัฒนาระบบ

๒๕ มกราคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอซักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ (เรื่อง การพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสื่อสารในภาครัฐ)

1) เรียน อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๕ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๕.๗/๑ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๑

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ (เรื่อง การพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐ) ของสำนักงาน ก.พ.ร. ไปเพื่อทราบและถือปฏิบัติ ความละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

ส่วนราชการหลายแห่งได้สอบถามแนวทางปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวในข้อ ๑.๑ ซึ่งกำหนดว่า “ให้ข้าราชการและพนักงานของรัฐยุติการใช้จ่ายหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของเอกชนโดยเฉพาะของต่างประเทศภายใน ๑ ปี ทั้งนี้ ให้ข้าราชการระดับผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไปต้องใช้ระบบของตนเองหรือของภาครัฐภายใน ๓ เดือน” นั้น หมายความว่าถึงการให้ยุติการใช้จ่ายหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของเอกชนในทุกกรณีหรือเป็นการให้ยุติการใช้จ่ายหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของเอกชนเฉพาะการใช้สำหรับการปฏิบัติงานราชการเท่านั้นหรือไม่ อย่างไร ซึ่งในประเด็นนี้สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ชี้แจงว่า “เจตนารมณ์หลักของเรื่องนี้คือการป้องกันมิให้ข้อมูลของทางราชการรั่วไหลออกนอกระบบราชการโดยการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของเอกชนโดยเฉพาะของต่างประเทศ ดังนั้น จึงได้กำหนดให้ข้าราชการและพนักงานของรัฐซึ่งเป็นผู้ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลของทางราชการยุติการใช้จ่ายหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของเอกชนในการส่งหรือรับหรือรับ-ส่งข้อมูลของทางราชการ โดยเห็นว่า การส่งหรือรับหรือรับ-ส่งข้อมูลของทางราชการเป็นการปฏิบัติราชการประเภทหนึ่ง สมควรใช้ช่องทางที่ราชการจัดไว้ให้ ส่วนกรณีติดต่อสื่อสารระหว่างกันที่มีใช่เป็นการปฏิบัติราชการ ข้าราชการและพนักงานของรัฐสามารถใช้จ่ายหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของเอกชนได้” รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานและรัฐวิสาหกิจในสังกัดทราบ และถือปฏิบัติให้ถูกต้องตรงกันต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๕ [ชยพล/K26-01-51]

www.cabinet.thaigov.go.th.

น.ก.ช.

๒

เรียน อปส. ผ่าน รปส. (นายเพชร)

สำนักเลขาธิการ กรม. แจ้งเรื่องซักซ้อมแนวทางการปฏิบัติตามมติ กรม. ให้ข้าราชการและพนักงานของรัฐยุติการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของเอกชน ภายใน 1 ปี ทั้งนี้ ให้ข้าราชการระดับ ผอ. กอง หรือเทียบเท่าขึ้นไป ต้องใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐภายใน 3 เดือน นั้น

สำนักเลขาธิการฯ ขอซักซ้อมแนวทางการปฏิบัติว่าการส่งหรือรับข้อมูลของทางราชการเป็นการปฏิบัติราชการประเภทหนึ่งสมควรใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของทางราชการจัดไว้ให้ส่วนกรณีติดต่อสื่อสารที่มีใช้ปฏิบัติราชการ ข้าราชการและพนักงานของรัฐสามารถใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของเอกชนได้

จึงเห็นสมควร แจ้งเวียนให้หน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัด กปส. ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาสั่งการ

ASW

๒) ไร่ อปส.

(นายสมโภชน์ วิสุทธิแพทย์) อสช.

เพิ่มบทลงโทษ: ผอ.อปส. ให้งดการใช้อีเมลในทางราชการ

(นายเพชร ขำโพธิ์) รปส.

30 ม.ค. 2551

๓

เรียน ผอ.สำนัก/ กอง, ผอ.สปช. 1-8, ผ.สทท., ผ.สวท. และ ส.ปชส.ทั่วประเทศ

เพื่อโปรดทราบ ศสช. ได้สำรวจพบว่าปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ของ กปส. ลงทะเบียนใช้ E-mail ของ กปส. จำนวน 893 Account โดยแบ่งเป็นหน่วยงาน E-mail ภายในต่าง ๆ ของ กปส. และสำหรับเจ้าหน้าที่ของ กปส. เพื่อใช้ในการติดต่อกับหน่วยงานภายนอกโดยใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) สำหรับท่านใดยังไม่ได้ลงทะเบียนใช้ E-mail ที่ทางราชการเตรียมไว้ให้จะสามารถลงทะเบียนใช้ได้ตามวิธีการและเอกสารที่แนบ หากมีปัญหาหรือข้อข้อง กรุณาสอบถามได้ที่ คุณเสาวนีย์ ภัทร์ประเสริฐ โทรศัพท์ 0-26182323 ต่อ 1012

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ASW

(นายสมโภชน์ วิสุทธิแพทย์)

อสช.

หมายเหตุ สามารถเข้าดูรายละเอียดได้ที่ http://intranet.prd.go.th/prd_mail/

๔

- ทราบ
- ดำเนินการตามเสนอ

ASW

(นายปราโมช รัฐวินิจ) อปส.

31 ส.ค. 2551

๕) ไร่ อสช.

เพิ่มบทลงโทษ/ร.พ.ช.

อปส. (นายปราโมช รัฐวินิจ) 3454

รปส. (นายเพชร ขำโพธิ์) 3454

30 ม.ค. 2551

(นายเพชร ขำโพธิ์) รปส.

๓๕๓๖๖

ที่ นร ๑๒๐๕.๗/๑

สำนักงาน ก.พ.ร.

ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๕๑

เรื่อง การพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๘๑๗ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๑

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอร้องความชัดเจนของมติคณะกรรมการเรื่อง การพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐ ในข้อ ๑.๑ ว่า หมายความว่า การให้ยุติการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของเอกชนในทุกกรณีหรือจะให้ยุติการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของเอกชนเฉพาะการใช้สำหรับปฏิบัติงานราชการเท่านั้น เพื่อสำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจะได้ชี้แจงให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างชัดเจนเพื่อปฏิบัติต่อไปได้อย่างถูกต้องตรงกัน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ขอเรียนว่า เจตนารมณ์หลักของเรื่องนี้คือการป้องกันมิให้ข้อมูลของทางราชการรั่วไหลออกนอกระบบราชการโดยการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของเอกชนโดยเฉพาะของต่างประเทศ ดังนั้น จึงได้กำหนดให้ข้าราชการและพนักงานของรัฐซึ่งเป็นผู้ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลของทางราชการได้ ยุติการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของเอกชนในการส่งหรือรับหรือรับ-ส่งข้อมูลของทางราชการ โดยเห็นว่า การส่งหรือรับหรือรับ-ส่งข้อมูลของทางราชการเป็นการปฏิบัติราชการประเภทหนึ่ง สมควรใช้ช่องทางที่ราชการจัดไว้ให้ ส่วนกรณีติดต่อสื่อสารระหว่างกันที่มิใช่เป็นการปฏิบัติราชการแล้วข้าราชการและพนักงานของรัฐสามารถใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของเอกชนได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

สำนักการบริหารการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม

โทร ๐๒ ๓๔๖ ๙๙๐๔

โทรสาร ๐๒ ๒๘๑ ๘๑๕๘

สำเนาถูกต้อง

(นายชัยพล ฤกษ์งาม)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศการประชาสัมพันธ์
รับที่ 3597
ส่งที่ 25 ม.ค. 2551
เวลา 15.40 น.

กรมประชาสัมพันธ์
รับที่ 3597
วันที่ 25 ม.ค. 2551
เวลา 15.40 น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๒๖๙๔
ที่ นร ๐๑๐๖/ว ๒๖ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๑
เรื่อง การพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐ

เรียน อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

สำนักนายกรัฐมนตรี ขอส่งสำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ต่วนที่สุด
ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๕ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๑ เรื่อง การพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐ มาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(นายনীติ เปรมรัมย์)

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๖/ว.๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๗ มกราคม ๒๕๕๑

สำนักกฎหมายและระเนียบกลาง
เลขรับ 569
วันที่ - 8 ม.ค. 2551
เวลา 11.52

เรื่อง การพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐ

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/๑๘๙ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๐
 ๒. สำเนาหนังสือกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด่วนที่สุด ที่ ทก ๐๒๐๓/๗๖๗๒ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐
 ๓. สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๑๐๖/๒๓๘๔ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐

ด้วยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้เสนอเรื่อง การพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐมาเพื่อดำเนินการ ซึ่งกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้เสนอความเห็นมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วยความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ ลงมติว่า

๑. รับทราบและอนุมัติในหลักการการพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐ ตามมติคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๐ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ โดยถือเป็นนโยบายด้านความมั่นคงปลอดภัยของข่าวสารภาครัฐ ดังนี้

๑.๑ ให้ข้าราชการและพนักงานของรัฐยุติการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของเอกชน โดยเฉพาะของต่างประเทศภายใน ๑ ปี ทั้งนี้ ให้ข้าราชการระดับผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไปต้องใช้ระบบของตนเองหรือของภาครัฐภายใน ๓ เดือน

๑.๒ ให้สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นหน่วยงานกลางร่วมกับสำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของรัฐต่อไป

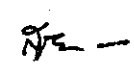
๒. ให้สำนักงาน ก.พ.ร. รับความเห็นของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี รวมทั้งความเห็นของคณะรัฐมนตรีดังต่อไปนี้ไปพิจารณาด้วย ดังนี้

๒.๑ การรักษาความปลอดภัยของข่าวสารภาครัฐอาจพิจารณาดำเนินการโดยใช้ทางเลือกอื่นที่มีความสามารถเท่าเทียมกันแทนการลงทุนในระบบฮาร์ดแวร์ (hardware) ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงได้ เช่น การใช้โปรแกรมซอฟต์แวร์เข้ารหัสลับ (software scrambling) เป็นต้น

๒.๒ ในระยะต้นควรเร่งพัฒนาให้ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์และเว็บไซต์ของหน่วยงานภาครัฐมีความมั่นคง ปลอดภัยและน่าเชื่อถือ ก่อนที่จะเปิดให้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลาง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานและรัฐวิสาหกิจในสังกัดทราบ และถือปฏิบัติต่อไปด้วย

๙๗
เรียน พล.ร. ดำรง พล.ร.
เพื่อโปรดทราบ และแจ้ง ส.ก.
จึงได้ออกแจ้งเวียนหน่วยงานในสังกัดทราบ
และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรัชย์ ภูประเสริฐ)
เลขาธิการคณะกรรมการ

(นายมงคล แสงหิรัญ)
ผอ.สกร.
ร. ๕๓. ๕๑

ทราบ

(นายจุลยุทธ หิรัญยะวาสิต)
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- 9 อ.ก. 2551

สำเนา

ที่ นร ๑๒๐๐/๑๙๙

สำนักงาน ก.พ.ร.

ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๒ ธันวาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ภาพถ่ายบันทึกสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๕/๔๗๔
ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จำนวน ๕๐ ชุด

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ได้พิจารณาเรื่องการพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางสำหรับภาครัฐ และมีมติให้นำเรื่องนี้เสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป สรุปสาระได้ดังนี้

๑. ความเป็นมา

เนื่องด้วยในปัจจุบันข้าราชการและพนักงานของรัฐจำนวนมาก ได้หันไปใช้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการโดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม (free-e-mail) ที่จัดทำขึ้นโดยบริษัทเอกชนของต่างประเทศ ซึ่งกำหนดเงื่อนไขการใช้งานและการนำข้อมูลของผู้ใช้ไปทำประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้ เช่น การทรงสิทธิ์ไว้ในการทำสำเนาเอกสารของผู้ใช้เพื่อความต่อเนื่องของบริการและทรงสิทธิ์ในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ“ทำการอ่าน”จดหมายอิเล็กทรอนิกส์และเอกสารแนบของผู้ใช้ได้

การที่ข้าราชการไทยไปใช้บริการดังกล่าวโดยไม่ได้อ่านเงื่อนไขของการใช้บริการและยังไปประกาศ “ที่อยู่สำหรับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์” (e-mail address) สำหรับติดต่อเป็นที่อยู่ของบริการของต่างประเทศมีผลทำให้เอกสารของราชการซึ่งข้าราชการและบุคลากรของรัฐจะต้องเก็บรักษาไว้ในที่ทำงานตัวเองถูกทำสำเนาอยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์ของเอกชนในต่างประเทศ ซึ่งมีระบบสืบค้นและทำเหมือนข้อมูลเพื่อใช้ในกิจการของบริษัทโดยอาศัยเนื้อหาของผู้ใช้เป็นวัตถุดิบ

เหตุการณ์เช่นนี้อาจเป็นผลเสียต่อราชการไทยในระยะยาว หากในอนาคตบริษัทเอกชนเหล่านั้นนำข้อมูลของไทยมาวิเคราะห์เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ รวมถึงการนำข้อมูลจราจรของการสื่อสารกันไปใช้ในด้านที่มีขอบ ซึ่งอาจจะรวมไปถึงการสอดแนมเอกสารที่

ทางราชการ...

ทางราชการใช้ดำเนินงานภายในและยังอยู่ในฐานะปกปิดจนกว่าจะได้รับอนุมัติ ตลอดจนเอกสารที่ต้องปิดเป็นความลับ

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่คณะรัฐมนตรีจำเป็นต้องรับทราบและพิจารณาเกี่ยวกับความรุนแรงของปัญหา และทางแก้ไขในระยะเร่งด่วนและในระยะยาว

๒. ความรุนแรงของปัญหา

จากการศึกษาของ อ.ก.พ.ร. เกี่ยวกับการพัฒนาระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (นายทริศศักดิ์ กอนันตกุล) พบว่าการประสานงานกับข้าราชการและพนักงานของรัฐในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบุคลากรของรัฐประกาศที่อยู่สำหรับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้ติดต่อกับราชการเป็นที่อยู่ที่ลงท้ายด้วย @gmail.com, @hotmail.com, @yahoo.com มีปริมาณสูงกว่า ๔ ใน ๑๐ คน และเมื่อได้สอบถามเหตุผลว่าทำไมจึงไม่ให้ผู้อื่นติดต่อกับราชการด้วยที่อยู่ที่เป็นของหน่วยราชการนั้นโดยตรง (ซึ่งต้องลงท้ายด้วย go.th) ก็ได้รับคำตอบหลากหลาย เช่น ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานทำงานช้า บางครั้งรับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้ ประกอบทั้งมีความรู้สึกชอบความสวยงามของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการโดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมของต่างประเทศ และเห็นว่าระบบเหล่านั้นมีความสามารถในการรองรับผู้ใช้ได้ค่อนข้างดี ที่สำคัญที่สุดคือมีความแน่นอนกว่ามาก

ในระยะสองปีที่ผ่านมาได้เกิดแผ่นดินไหวขนาดรุนแรงที่บริเวณตอนใต้ของเกาะใต้หวันทำให้สายเคเบิลใต้น้ำที่เชื่อมโยงระหว่างเอเชียและสหรัฐอเมริกาเสียหายไปหลายเส้น เป็นเหตุให้เกิดความคับคั่งในวงจรสื่อสารสำรองที่เหลืออยู่ เป็นผลให้อินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศหยุดชะงักไปประมาณ ๗ วัน ในเดือนกันยายน ๒๕๕๐ นี้ ก็เกิดแผ่นดินไหวอีกทำให้ระบบสื่อสารชะงักไปประมาณ ๒-๓ วัน เช่นกัน ในกรณีเช่นนี้ หากผู้ใดใช้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ในต่างประเทศจะประสบปัญหาอย่างยิ่ง เพราะไม่สามารถเข้าไปอ่านหรือส่งจดหมายได้ ซึ่งเหตุการณ์เช่นนี้จะไม่เป็นปัญหาหากใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานในประเทศไทยกันเอง

ในการใช้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของแต่ละค่าย สามารถขอใช้บริการได้สะดวกมากเพียงใช้โปรแกรมดูเว็บ (web browser) ติดต่อยังเว็บของผู้บริการ แจ้งชื่อ ที่อยู่ และที่อยู่สำหรับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์หลักที่มีอยู่แล้วก็สามารถกำหนดที่อยู่สำหรับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ได้ทันที รวมทั้งสามารถเปิดใช้บริการได้ภายในเวลาเพียงไม่กี่นาทีนับตั้งแต่การเริ่มขอใช้ ยิ่งไปกว่านั้นบริการต่าง ๆ ในปัจจุบันได้ให้เนื้อที่การเก็บข้อมูลสูงถึง ๓ Gigabyte (สามพันล้านตัวอักษร) สำหรับให้เก็บจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดโดยไม่ต้องกังวลเรื่องการลบจดหมายเก่าทิ้ง

อย่างไรก็ตาม...

อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้ส่วนใหญ่อาจจะไม่ได้อ่าน “นโยบายการบริการในประเด็นความเป็นส่วนตัว” (Privacy Policy) ของผู้ให้บริการว่าผู้ใช้บริการต้องยินยอมให้ดำเนินการอย่างไรกับข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูล que ผู้ใช้บริการติดต่อบุคคลอื่นอย่างไรบ้าง ตัวอย่างเช่น

๑) บริการ gmail

จัดทำโดยบริษัท Google ซึ่งเป็นผู้นำด้านการค้นหาข้อมูลในเว็บ (Web Search Engine) และต่อมามีการขยายบริการเป็นการค้นหาข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (Google Desktop) บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของ Google เรียกว่า gmail โดยให้เนื้อที่ผู้ใช้ คนละ ๓ GB กำหนด Privacy Notice ตอนหนึ่งว่า “Google’s computers process the information in your messages for various purposes, including formatting and displaying the information to you, delivering advertisements and related links; preventing unsolicited bulk e-mail (spam), backing up your messages, and other purposes relating to offering you Gmail.” ซึ่งมีความหมายว่า เครื่องคอมพิวเตอร์ของ Google จะมีการอ่านและประมวลผลข้อความใน จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ของผู้ใช้ เพื่อการจัดหน้าจอกที่สวยงาม การเติมข้อความโฆษณาสินค้าที่สอดคล้องกับเรื่องที่เราสนใจใน จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการอ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่เข้ามาเพื่อรองจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ขยะออกไป ทั้งนี้ รวมถึงการสำรองข้อมูล และการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการบริการ Gmail

๒) บริการ MSN-Hotmail

เป็นบริการฟรีของบริษัทไมโครซอฟท์ ซึ่งเน้นการบริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ควบกับ Instant Messenger ซึ่งใช้ชื่อบัญชีผู้ใช้ Hotmail เป็นการระบุตัวบุคคล ข้อความเกี่ยวข้องกับการนำข้อมูลส่วนตัวของเราไปใช้งาน จะมีเนื้อหาสาระคล้ายกับ Gmail แต่ที่น่าสนใจคือระบบ Instant Messenger ซึ่งจะช่วยให้เราส่งข้อความสั้น ๆ จากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง โดยข้อความจะปรากฏขึ้นบนจอของผู้รับทันทีที่ผู้ส่งส่งข้อความออกไป นอกจากนั้น ยังสามารถให้ผู้รับส่งแฟ้มข้อมูลออกจากหน่วยงานหนึ่งไปยังโลกภายนอกได้รวดเร็วยิ่งกว่าจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

บริการ instant messenger เมื่อมาใช้ควบคู่กับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์ของบริษัทไมโครซอฟท์มีความสามารถที่จะสำเนาข้อความที่บุคคลต่าง ๆ พูดคุยกันเพิ่มเติมไปจากจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

๓. ทางเลือกสำหรับประเทศไทย

ในยุโรป ญี่ปุ่นและจีน ได้มีการกำหนดให้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้มาตั้งในภูมิภาคนั้น ๆ เพื่อป้องกันการนำข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการสื่อสารส่วนตัวออกไปเก็บรักษาที่นอกภูมิภาค และในภาครัฐของประเทศเหล่านั้นไม่ได้มีความนิยมในการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีสำหรับการติดต่อราชการ ดังนั้น ปัญหาความเสี่ยงของราชการไทยจึงแตกต่างกับสถานการณ์ของประเทศอื่น

วิธีการหนึ่งที่สมควรลงมือทำคือการจัดทำระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐ ให้ข้าราชการและบุคลากรของรัฐในสังกัดหน่วยงานที่ประสบปัญหาในการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์โดยจัดให้มีบริการที่ใกล้เคียงกับ Gmail หรือ Hotmail หรือ YahooMail แต่อยู่ในพื้นที่ประเทศไทย ซึ่งควรจะมีการกำกับดูแลโดยภาครัฐ ทั้งนี้ หน่วยงานใดที่จัดการเรื่องจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองได้ที่อยู่แล้ว ก็อาจจะได้ประโยชน์จากความสะดวกที่เพิ่มขึ้น

ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑. ควรเป็น web-based e-mail service เช่นเดียวกับ Gmail/ Hotmail/ YahooMail
๒. ควรเป็นระบบที่มีเสถียรภาพสูงสุดเท่าที่จะบริการได้ กล่าวคือ ควรจะดูแลโดยหน่วยงานที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำระบบ และมีการควบคุมความปลอดภัยเป็นอย่างดี ทั้งนี้ อาจกำหนดระดับของการบริการ ให้ได้ ๙๙.๕% เป็นขั้นต่ำ
๓. ควรจัดระบบเฝ้าระวังให้มีการตรวจไวรัสและจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ขยะอย่างเต็มที่ ตลอดเวลา
๔. ควรเสริมระบบดังกล่าวโดยการจัดทำการบันทึกข้อมูลจราจรให้สอดคล้องกับข้อกำหนดในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐
๕. ควรมีการจัดการชั้นความลับและชั้นความเร็วให้แก่เอกสารทางราชการ
๖. ควรจัดทำบริการนามสงเคราะห์เชื่อมต่อกับ “สมุดที่อยู่สำหรับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์” ของผู้ใช้เพื่อความสะดวกในการติดต่องาน
๗. ควรจัดขนาดของระบบให้เพียงพอต่อการเก็บข้อมูลผู้ใช้ละ ๓ พันล้านตัวอักษร เท่ากับของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของต่างประเทศ

ทั้งนี้ ระบบดังกล่าวควรเป็นระบบเปิดที่ช่วยให้ผู้พัฒนาระบบซอฟต์แวร์ด้าน
สารบรรณสามารถเชื่อมต่อเข้ากับ log file ของระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยสะดวก

๔. การประกาศนโยบายความมั่นคงปลอดภัยของข่าวสารภาครัฐ

เนื่องจากการดำเนินการพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการ
สื่อสารในภาครัฐ อาจจะต้องใช้เวลาระยะหนึ่งในการพัฒนา และให้ข้าราชการโอนย้ายระบบมา
สู่ระบบกลาง ดังนั้น การดำเนินการเชิงนโยบายอาจจะต้องจัดตามลำดับขั้นตอนดังนี้

๑) ควรนำเสนอนโยบายการให้ข้าราชการใช้ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลาง
เพื่อการสื่อสารในภาครัฐของไทยแก่คณะรัฐมนตรีโดยเร็ว

๒) ควรจัดสรรงบประมาณเร่งด่วนเพื่อการพัฒนาบบดังกล่าวให้สามารถเริ่ม
เปิดใช้งานได้ภายในเดือนมกราคม ๒๕๕๑ และสามารถขยายระบบเพื่อรองรับผู้ใช้ได้
๑๐๐,๐๐๐ คน ภายในหนึ่งปี และรองรับผู้ใช้ได้ ๓๐๐,๐๐๐ คนภายในสองปี

๓) ควรประกาศให้ข้าราชการและพนักงานของรัฐทั้งหมดยุติการใช้จดหมาย
อิเล็กทรอนิกส์ฟรีของเอกชนโดยเฉพาะของต่างประเทศภายในหนึ่งปี ทั้งนี้ ข้าราชการระดับ
ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไปต้องหันมาใช้ระบบของตนเอง หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐภายในสามเดือน

๔) ควรมีหน่วยงานกำกับดูแลการพัฒนาบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐ และให้หน่วยงานภาครัฐที่มีความสามารถในการดำเนินการ
เป็นผู้รับงบประมาณไปศึกษาออกแบบและดำเนินการต่อไปตามความเหมาะสม

๕. ความเห็นของ ก.พ.ร.

ก.พ.ร.ได้พิจารณาเห็นว่า

๑) ผู้ให้บริการค้นหาข้อมูลบางรายสามารถเข้าถึงหาข้อมูลในระบบเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสารของหน่วยงานได้ จึงจำเป็นต้องจัดระบบที่มีความปลอดภัย
ของข้อมูลสูง

๒) ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐนี้จะไม่ทดแทน
ระบบที่แต่ละส่วนราชการมีอยู่แล้ว(ที่ลงท้ายด้วย .go.th) แต่จะพัฒนาสำหรับหน่วยงานที่ยังไม่
มีระบบเป็นของตนเอง อย่างไรก็ตาม ส่วนราชการเหล่านั้นสามารถใช้ระบบกลางนี้เป็นระบบ
สำรองสำหรับประกันการบริการให้ได้ตลอดเวลา (๒๔ ชั่วโมง ๗ วัน ทำงานทุกวันตลอดปี)
ทั้งนี้ ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ส่วนราชการมีอยู่เดิมควรมีมาตรฐานด้านความปลอดภัย
ของข้อมูลและความมั่นคงของระบบไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าระบบกลางนี้

๓) การประหยัดจากระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐนี้ที่เห็นได้ชัดเจน คือ หน่วยงานที่ยังไม่มีระบบของตนเองไม่จำเป็นต้องขอรับจัดสรรงบประมาณพัฒนาระบบและซื้อฮาร์ดแวร์ใหม่เอง และการพัฒนาระบบกลางนี้ควรแบ่งการดำเนินการออกเป็นระยะเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาซอฟต์แวร์ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ดำเนินการได้ยากที่สุดในระบบนี้

ทั้งนี้ หน่วยงานของภาครัฐที่มีความเหมาะสมในการพัฒนาระบบนี้ คือ สำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐ (สบทร.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๐ ให้ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการจัดทำและให้บริการด้านเครือข่ายตลอดจนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในภาครัฐ และปัจจุบันได้รับมาตรฐาน ISO ๑๗๗๙๙ ว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

๔) ความครอบคลุมที่คาดหวังคือทุกภาคส่วนของภาครัฐที่ยังไม่มีระบบของตนเองที่ติดตั้งใช้ระบบนี้ ทั้งรัฐวิสาหกิจและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ในระยะแรกให้เป็นตามข้อเสนอของ อ.ก.พ.ร.เกี่ยวกับการพัฒนาระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ที่เสนอให้ครอบคลุม ๑๐๐,๐๐๐ คนภายใน ๑ ปีและ ๓๐๐,๐๐๐ คนภายใน ๒ ปี ไปก่อน การขยายให้ได้มากกว่าเป้าหมายทำได้หากต้องการ

๕) ในอนาคตให้รับ-ส่งเอกสารของทางราชการผ่านระบบนี้ได้ ซึ่งอาจจำเป็นต้องปรับปรุง กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกัน เช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสารบรรณ

จึงเห็นควรให้มีการพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐสำหรับใช้รับ-ส่งข้อมูลในระบบราชการ โดยนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไปใน ๓ ประเด็นหลักต่อไปนี้

๑. มีความจำเป็นต้องพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐให้เป็นระบบที่อยู่ในประเทศไทย และไม่ทดแทนระบบที่ส่วนราชการมีอยู่เดิม แต่จะเพิ่มความเข้มแข็งด้านความมั่นคงของระบบเดิมให้ดียิ่งขึ้น

๒. ควรมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีศักยภาพเกี่ยวกับเรื่องนี้ เช่น สำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐ (สบทร.) รับผิดชอบดำเนินการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของเรื่องนี้ต่อไป รวมถึงภาระด้านงบประมาณที่ต้องใช้จ่าย

๓. มอบหมายให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณให้รองรับการใช้ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางของภาครัฐต่อไป

ทั้งนี้ ให้สำนักงาน ก.พ.ร. รายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานเรื่องนี้ต่อ
คณะรัฐมนตรีเป็นระยะ

๖. รายละเอียดที่ประสงค์จะให้คณะรัฐมนตรีทราบและพิจารณา

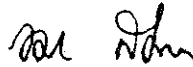
๑) ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความเสี่ยงของข้อมูลของภาครัฐที่เกิดจากการใช้
บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการโดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม (free-e-mail) ที่จัดทำขึ้น
โดยบริษัทเอกชนของต่างประเทศ และความเห็นของ ก.พ.ร. เกี่ยวกับเรื่องนี้

๒) พิจารณาประกาศนโยบายความมั่นคงปลอดภัยของข่าวสารภาครัฐตามที่
เสนอมาเพื่อกำหนดให้เรื่องการพัฒนาาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสาร
ในภาครัฐนี้เป็นนโยบายที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ต้องถือปฏิบัติตามต่อไป

ทั้งนี้ รอนายกรัฐมนตรี (นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์) ประธาน ก.พ.ร. ได้มี
บัญชาให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ปราบกฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเรื่องการพัฒนาาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไปด้วย จะขอคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

สำนักงาน ก.พ.ร.

โทร. ๐ ๒๓๕๖๙๙๐๔

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑๔๑๕๘

พันเอกทศพร
ศิริสัมพันธ์

ได้รับเอกสารไว้แล้ว
ลงชื่อ <u>ศ.ศ.</u>
วันที่ <u>6.5.0 2550</u>
เวลา <u>14.10</u>

ด่วนมาก บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ โทร. ๐ ๒๓๕๖๙๙๙๙ ต่อ ๙๙๐๔
ที่ นร ๑๒๐๕/๕๓๕๔ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐
เรื่อง การพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐ

เรียน รองนายกรัฐมนตรี (นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์) ประธาน ก.พ.ร. ผ่าน รัฐมนตรีประจำ
สำนักนายกรัฐมนตรี (คุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์) รองประธาน ก.พ.ร.

M. K. S.
๓๐.๑๑.๕๐

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๐
เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ได้พิจารณาเรื่องการพัฒนาบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
กลางสำหรับภาครัฐ และมีมติให้นำเรื่องนี้เสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป สรุปสาระได้ดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑ เนื่องด้วยในปัจจุบันข้าราชการและพนักงานของรัฐจำนวนมากได้หันไปใช้
บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการโดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม (free-e-mail) ที่จัดทำ
ขึ้นโดยบริษัทเอกชนของต่างประเทศ ซึ่งกำหนดเงื่อนไขการใช้งานและการนำข้อมูลของ
ผู้ใช้ไปทำประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้ เช่น การทรงสิทธิ์ไว้ในการทำสำเนาเอกสารของผู้ใช้
เพื่อความต่อเนื่องของบริการและทรงสิทธิ์ในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ
“ทำการอ่าน” จดหมายอิเล็กทรอนิกส์และเอกสารแนบของผู้ใช้ได้

การที่ข้าราชการไทยไปใช้บริการดังกล่าวโดยไม่ได้อ่านเงื่อนไขของการใช้บริการ
และยังไปประกาศ “ที่อยู่สำหรับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์” (e-mail address) สำหรับติดต่อ
เป็นที่อยู่ของบริการของต่างประเทศมีผลทำให้เอกสารของราชการซึ่งข้าราชการและบุคลากร
ของรัฐจะต้องเก็บรักษาไว้ในที่ทำงานตัวเองถูกทำสำเนาอยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์ของเอกชน
ในต่างประเทศ ซึ่งมีระบบสืบค้นและทำเหมือนข้อมูลเพื่อใช้ในกิจการของบริษัทโดยอาศัย
เนื้อหาของผู้ใช้เป็นวัตถุดิบ

เหตุการณ์เช่นนี้อาจเป็นผลเสียต่อราชการไทยในระยะยาว หากในอนาคต
บริษัทเอกชนเหล่านั้นนำข้อมูลของไทยมาวิเคราะห์เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ รวมถึงการนำข้อมูล
จรรยาของการสื่อสารกันไปใช้ในด้านที่มีขอบ ซึ่งอาจจะรวมไปถึงการสอดแนมเอกสาร
ที่ทางราชการใช้ดำเนินงานภายในและยังอยู่ในฐานะปกปิดจนกว่าจะได้รับอนุมัติ ตลอดจน
เอกสารที่ต้องปิดเป็นความลับ เช่น ในกรณีของใบเสนอราคา หรือเอกสารเกี่ยวกับการพิจารณา
การจัดซื้อจัดจ้าง ตลอดไปถึงเอกสารภายในหน่วยงานทั้งหลาย

๑๙๖
๓
ร.ต.น.ร. ๒๕๕๐
๒ ๕๕๔

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่คณะรัฐมนตรีจำเป็นต้องรับทราบและพิจารณาเกี่ยวกับความรุนแรงของปัญหา และทางแก้ไขในระยะเร่งด่วนและในระยะยาว

๒. ความรุนแรงของปัญหา

จากการศึกษาของ อ.ก.พ.ร. เกี่ยวกับการพัฒนาระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (นายทวีศักดิ์ กอนันต์กุล) พบว่าการประสานงานกับข้าราชการและพนักงานของรัฐในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบุคลากรของรัฐประกาศที่อยู่สำหรับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้ติดต่อกับราชการเป็นที่อยู่ที่ลงท้ายด้วย @gmail.com, @hotmail.com, @yahoo.com มีปริมาณสูงกว่า ๔ ใน ๑๐ คน และเมื่อได้สอบถามเหตุผลว่าทำไมจึงไม่ให้ผู้อื่นติดต่อกับราชการด้วยที่อยู่ที่เป็นของหน่วยราชการนั้นโดยตรง (ซึ่งต้องลงท้ายด้วย gc.th) ก็ได้รับคำตอบหลากหลาย เช่น ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานทำงานช้า บางครั้งรับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้ ประกอบทั้งมีความรู้สึกชอบความสวยงามของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการโดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมของต่างประเทศ และเห็นว่าระบบเหล่านั้นมีความสามารถในการกรองเมลขยะได้ค่อนข้างดี ที่สำคัญที่สุดคือมีความแน่นอนกว่ามาก

ในระยะสองปีที่ผ่านมาได้เกิดแผ่นดินไหวขนาดรุนแรงที่บริเวณตอนใต้ของเกาะใต้หวันทำให้สายเคเบิลใต้น้ำที่เชื่อมโยงระหว่างเอเชียและสหรัฐอเมริกาเสียหายไปหลายเส้น เป็นเหตุให้เกิดความคับคั่งในวงจรสื่อสารสำรองที่เหลืออยู่ เป็นผลให้อินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศหยุดชะงักไปประมาณ ๗ วัน ในเดือนกันยายน ๒๕๕๐ นี้ ก็เกิดแผ่นดินไหวอีกทำให้ระบบสื่อสารชะงักไปประมาณ ๒-๓ วัน เช่นกัน ในกรณีเช่นนี้ หากผู้ใดใช้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ในต่างประเทศจะประสบปัญหาอย่างยิ่ง เพราะไม่สามารถเข้าไปอ่านหรือส่งจดหมายได้ ซึ่งเหตุการณ์เช่นนี้จะไม่เป็นปัญหาหากใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานในประเทศไทยกันเอง

ในการใช้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของแต่ละค่าย สามารถขอใช้บริการได้สะดวกมากเพียงใช้โปรแกรมดูเว็บ (web browser) ติดต่อไปยังเว็บของผู้บริการ แจ้งชื่อ ที่อยู่ และที่อยู่สำหรับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์หลักที่มีอยู่ แล้วก็สามารถกำหนดที่อยู่สำหรับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ได้ทันที รวมทั้งสามารถเปิดใช้บริการได้ภายในเวลาเพียงไม่กี่นาทีนับตั้งแต่การเริ่มขอใช้ ยิ่งไปกว่านั้นบริการต่างๆ ในสมัยปัจจุบัน ได้ให้เนื้อที่การเก็บข้อมูลสูงถึง ๓ Gigabyte (สามพันล้านตัวอักษร) สำหรับให้เก็บจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดโดยไม่ต้องกังวลเรื่องการลบจดหมายเก่าทิ้ง

อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้ส่วนใหญ่อาจจะไม่ได้อ่าน “นโยบายการบริการในประเด็นความเป็นส่วนตัว” (Privacy Policy) ของผู้ให้บริการว่าผู้ใช้บริการยินยอมให้ดำเนินการอย่างไรกับข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลที่ใช้บริการติดต่อบุคคลอื่นอย่างไรบ้าง ตัวอย่างเช่น

๑) บริการ gmail

จัดทำโดยบริษัท Google ซึ่งเป็นผู้นำด้านการค้นหาข้อมูลในเว็บ (Web Search Engine) และต่อมา มีการขยายบริการเป็นการค้นหาข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (Google Desktop) บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของ Google เรียกว่า gmail โดยให้เนื้อที่ผู้ใช้ คนละ ๓ GB กำหนด Privacy Notice ตอนหนึ่งว่า “Google’s search engine does not access the information of your messages for various purposes, including (๑) to help you find the information to you, delivering advertisements and related links, preventing unwanted bulk e-mail (spam), backing up your messages, and other purposes relating to offering you Gmail.” ซึ่งมีความหมายว่า เครื่องคอมพิวเตอร์ของ Google จะมีการอ่านและประมวลผลข้อความในจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ของผู้ใช้ เพื่อการจัดหน้าจอที่สวยงาม การเติมข้อความโฆษณาสินค้าที่สอดคล้องกับเรื่องที่เราสนใจใน จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการอ่าน จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ที่เข้ามาเพื่อกรองจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ขยะออกไป ทั้งนี้ รวมถึงการสำรองข้อมูล และการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการบริการ Gmail

๒) บริการ MSN-Hotmail

เป็นบริการฟรีของบริษัทไมโครซอฟท์ ซึ่งเน้นการบริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ควบกับ Instant Messenger ซึ่งใช้ชื่อบัญชีผู้ใช้ Hotmail เป็นการระบุตัวบุคคล ข้อความเกี่ยวข้องกับการนำข้อมูลส่วนตัวของเราไปใช้งาน จะมีเนื้อหาสาระคล้ายกับ Gmail แต่ที่น่าสนใจ คือระบบ Instant Messenger ซึ่งจะช่วยให้เราส่งข้อความสั้น ๆ จากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง โดยข้อความจะปรากฏขึ้นบนจอของผู้รับทันทีที่ผู้ส่งข้อความออกไป นอกจากนั้นยังสามารถให้ผู้ใช้รับส่งแฟ้มข้อมูลออกจากหน่วยงานหนึ่งไปยังโลกภายนอกได้รวดเร็วยิ่งกว่าจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

บริการ instant messenger เมื่อมาใช้ควบคู่กับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์ของบริษัทไมโครซอฟท์มีความสามารถที่จะสำเนาข้อความที่บุคคลต่าง ๆ พูดคุยกันเพิ่มเติมไปจากจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

๓. ทางเลือกสำหรับประเทศไทย

ในยุโรป ญี่ปุ่นและจีน ได้มีการกำหนดให้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้มาตั้งในภูมิภาคนั้น ๆ เพื่อป้องกันการนำข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการสื่อสารส่วนตัวออกไปเก็บรักษาที่นอกภูมิภาค และในภาครัฐของประเทศเหล่านั้นไม่ได้มีความนิยมในการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีสำหรับการติดต่อราชการ ดังนั้น ปัญหาความเสี่ยงของราชการไทยจึงแตกต่างกับสถานการณ์ของประเทศอื่น

วิธีการหนึ่งที่สมควรลงมือทำคือการจัดทำระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐ ให้ข้าราชการและบุคลากรของรัฐในสังกัดหน่วยงานที่ประสบปัญหาในการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์โดยจัดให้มีบริการที่ใกล้เคียงกับ Gmail หรือ Hotmail หรือ YahooMail แต่อยู่ในพื้นที่ประเทศไทย ซึ่งควรจะมีการกำกับดูแลโดยภาครัฐ ทั้งนี้ หน่วยงานใดที่จัดการเรื่องจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ของตนเองได้ดีอยู่แล้ว ก็อาจจะได้ประโยชน์จากความสะดวกที่เพิ่มขึ้น

ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางของภาครัฐควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑. ควรเป็น web-based e-mail service เช่นเดียวกับ Gmail/ Hotmail/ YahooMail
๒. ควรเป็นระบบที่มีเสถียรภาพสูงสุดเท่าที่จะบริการได้ กล่าวคือ ควรจะดูแลโดยหน่วยงานที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำระบบ และมีการควบคุมความปลอดภัยเป็นอย่างดี ทั้งนี้ อาจกำหนดระดับของการบริการ ให้ได้ ๙๙.๕% เป็นขั้นต่ำ
๓. ควรจัดระบบเฝ้าระวังให้มีการตรวจไวรัสและจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ขยะอย่างเต็มที่ ตลอดเวลา
๔. ควรเสริมระบบดังกล่าวโดยการจัดทำการบันทึกข้อมูลจราจรให้สอดคล้องกับข้อกำหนดในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐
๕. ควรมีการจัดการชั้นความลับและชั้นความเร็วให้แก่เอกสารทางราชการ
๖. ควรจัดทำบริการนามสงเคราะห์เชื่อมต่อกับ “สมุดที่อยู่สำหรับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์” ของผู้ใช้เพื่อความสะดวกในการติดต่องาน
๗. ควรจัดขนาดของระบบให้เพียงพอต่อการเก็บข้อมูลผู้ใช้ละ ๓ พันล้านตัวอักษร เท่ากับของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของต่างประเทศ

ทั้งนี้ ระบบดังกล่าวควรเป็นระบบเปิดที่ช่วยให้ผู้พัฒนาระบบซอฟต์แวร์ด้านสารบรรณสามารถเชื่อมต่อเข้ากับ log file ของระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยสะดวก

๔. การประกาศนโยบายความมั่นคงปลอดภัยของข่าวสารภาครัฐ

เนื่องจากการดำเนินการพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐ อาจจะต้องใช้เวลาระยะหนึ่งในการพัฒนา และให้ข้าราชการโอนย้ายระบบมาสู่ระบบกลาง ดังนั้น การดำเนินการเชิงนโยบายจะต้องจัดตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- ๑) ควรนำเสนอแนวทางการให้ข้าราชการใช้ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐของไทยแก่คณะรัฐมนตรีโดยเร็ว

๒) ควรจัดสรรงบประมาณเร่งด่วนเพื่อการพัฒนาาระบบดังกล่าวให้สามารถเริ่มเปิดใช้งานได้ภายในเดือนมกราคม ๒๕๕๑ และสามารถขยายระบบเพื่อรองรับผู้ใช้ได้ ๑๐๐,๐๐๐ คน ภายในหนึ่งปี และรองรับผู้ใช้ได้ ๓๐๐,๐๐๐ คนภายในสองปี

๓) ควรประกาศให้ข้าราชการและพนักงานของรัฐทั้งหมด ยุติการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของเอกชนโดยเฉพาะของต่างประเทศภายในหนึ่งปี ทั้งนี้ ข้าราชการระดับผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไปต้องหันมาใช้ระบบของตนเอง หรือ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางของภาครัฐภายในสามเดือน

๔) ควรมีหน่วยงานกำกับดูแลการพัฒนาาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางของภาครัฐ และให้หน่วยงานภาครัฐที่มีความสามารถในการดำเนินการเป็นผู้รับงบประมาณไปศึกษาออกแบบและดำเนินการต่อไปตามความเหมาะสม

๕. ความเห็นของ ก.พ.ร.

ก.พ.ร.ได้พิจารณาเห็นว่า

๑. ผู้ให้บริการค้นหาข้อมูลบางรายสามารถเข้าค้นหาข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของหน่วยงานได้ จึงจำเป็นต้องจัดระบบที่มีความปลอดภัยของข้อมูลสูง

๒. ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐนี้จะไม่ทดแทนระบบที่แต่ละส่วนราชการมีอยู่แล้ว(ที่ลงท้ายด้วย .go.th) แต่จะพัฒนาสำหรับหน่วยงานที่ยังไม่มีระบบเป็นของตนเอง อย่างไรก็ตาม ส่วนราชการเหล่านั้นสามารถใช้ระบบกลางนี้เป็นระบบสำรองสำหรับประกันการบริการให้ได้ตลอดเวลา (๒๔ ชั่วโมง ๗ วัน ทำงานทุกวันตลอดปี) ทั้งนี้ ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ส่วนราชการมีอยู่เดิมควรมีมาตรฐานด้านความปลอดภัยของข้อมูลและความมั่นคงของระบบไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าระบบกลางนี้

๓. การประหยัดจากระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางของภาครัฐนี้ที่เห็นได้ชัดเจน คือ หน่วยงานที่ยังไม่มีระบบของตนเองไม่จำเป็นต้องขอรับจัดสรรงบประมาณพัฒนาระบบและซอร์สแวร์ใหม่เอง และการพัฒนาระบบกลางนี้ควรแบ่งการดำเนินการออกเป็นระยะเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาซอฟต์แวร์ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ดำเนินการได้ยากที่สุดในระบบนี้ ทั้งนี้ หน่วยงานของภาครัฐที่มีความเหมาะสมในการพัฒนาระบบนี้ คือ สำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐ (สบทร.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๐ ให้ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการจัดทำและให้บริการด้านเครือข่ายตลอดจนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในภาครัฐ และปัจจุบันได้รับมาตรฐาน ISO ๑๗๗๙๙ ว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

๔. ความครอบคลุมที่คาดหวังคือทุกภาคส่วนของภาครัฐที่ยังไม่มีระบบของตนเองที่ดีต้องใช้ระบบนี้ ทั้งรัฐวิสาหกิจและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ในระยะแรกให้เป็นตามข้อเสนอของ อ.ก.พ.ร. เกี่ยวกับการพัฒนาระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ที่เสนอให้ครอบคลุม ๑๐๐,๐๐๐ คนภายใน ๑ ปี และ ๓๐๐,๐๐๐ คนภายใน ๒ ปี ไปก่อน การขยายให้ได้มากกว่าเป้าสามารถทำได้หากต้องการ

๕. ในอนาคตให้รับ-ส่งเอกสารของทางราชการผ่านระบบนี้ได้ ซึ่งอาจจำเป็นต้องปรับปรุง กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกัน เช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสารบรรณ

จึงเห็นควรให้มีการพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางภาครัฐสำหรับใช้รับ-ส่งข้อมูลในระบบราชการ โดยนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไปใน ๓ ประเด็นหลักต่อไปนี้

๑. มีความจำเป็นต้องพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางของภาครัฐให้เป็นระบบที่อยู่ในประเทศไทย และไม่ทดแทนระบบที่ส่วนราชการมีอยู่เดิม แต่จะเพิ่มความเข้มแข็งด้านความมั่นคงของระบบเดิมให้ดียิ่งขึ้น

๒. ควรมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีศักยภาพเกี่ยวกับเรื่องนี้ เช่น สำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐ (สบทร.) รับผิดชอบดำเนินการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของเรื่องนี้ต่อไป รวมถึงภาระด้านงบประมาณที่ต้องใช้จ่าย

๓. มอบหมายให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณให้รองรับการใช้ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางของภาครัฐต่อไป

ทั้งนี้ ให้สำนักงาน ก.พ.ร. รายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานเรื่องนี้ต่อคณะรัฐมนตรีเป็นระยะ

๖. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อกำหนดให้เรื่องการพัฒนาบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐนี้เป็นนโยบายที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถือปฏิบัติตามต่อไป

๗. ประเด็นเสนอเพื่อพิจารณา

สำนักงาน ก.พ.ร. จึงขอเสนอเรื่องการพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลาง
เพื่อการสื่อสารในภาครัฐ เพื่อพิจารณาอนุมัติให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

๑๕๗

(นายโจสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์)

รองนายกรัฐมนตรี

ปฏิบัติราชการแทน นายกรัฐมนตรี

๗๕.๓.๕๖

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

